

Arkivsaknr:	2020/288
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Marianne Stranden

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

02.06.2020
18.06.2020

Tertialrapport 1/2020 Finansforvaltning

Rådmannens forslag til vedtak:

Tertialrapport 1/2020 Finansforvaltning tas til orientering.

Vedlegg

- 1 Avkastningsrapport samlet T1 2020
- 2 Revisors vurdering finansforvaltningen i Gildeskål kommune 1. tertial 2020

Bakgrunn for saken:

I reglement for finansforvaltning står det i kapittel 8, punkt 8.1 og 8.2 at rådmannen i forbindelse med tertialrapporteringen per 30.04 og 31.08 skal rapportere om status for forvaltningen og ledig likviditet og andre midler, samt status for gjeldsforvaltningen. Rådmannen legger nå fram første rapport for 2020.

Vurdering:

Rapport om finansforvaltning deles inn i likviditetsforvaltning og gjeldsforvaltning. Nedenfor presenteres områdene i tråd med vedtatt finansreglement.

Likviditetsforvaltning

- 1.** Markedsverdi, avkastning og fordeling mellom de ulike aktivaklassene er presentert i en egen rapport som er vedlagt saken. Nordea er gitt fullmakt til å innhente opplysninger fra de øvrige forvalterne slik at de kan samle hele porteføljen i en rapport.
- 2.** Dagens portefølje har fram til og med april måned gitt en avkastning på ca. -11,3 mnok. På samme tid i 2019 var avkastningen på 15 mnok og i 2018 var den -2,1 mnok. Det har så lang vært store svingninger i avkastningen. I januar var samlet avkastning 1,3 mnok, februar -4,3 mnok, mars -23,6 mnok og april -11,3 mnok. Budsjettert avkastning for hele 2020 er på 11,9 mnok.
- 3.** Markedskommentar: Markedsrisikoen har vært ekstremt høy gjennom 1. tertial 2020. Aksjemarkedet har hatt en av tidenes største og raskeste korreksjoner, obligasjonsmarkedet har reagert minst like kraftig som aksjemarkedet relativt til det man kunne forvente og både renter og valuta har endret seg dramatisk. Fra topp rundt 20. februar til bunn rundt 23. mars falt verdensindeksen for aksjer i lokal valuta med 34 %. Siden har indeksen steget med ca. 29 % igjen (per. 30.04) og er nå ned 12 % for året. Kredittobligasjoner har også falt kraftig i verdi. Spesielt innenfor high yield obligasjoner har utslagene vært store og norske high yield fond var på det meste ned rundt 25 %. Tryggere obligasjoner innenfor investment grade kvalitet og fondsobligasjoner og ansvarlige lån i norske sparebanker falt også kraftig i verdi, men ikke på langt nær like mye som high yield fond. Statens obligasjonsfond ble opprettet og operativt mot slutten av mars og har siden vært med på å stabilisere kredittmarkedet i Norge og bidratt til likviditet.

Bevegelsene i rente og valutamarkedet har også vært betydelig. Norske kroner svekket seg på det meste mellom 30 og 35% mot Euro og US dollar, men har siden hentet inn rundt halvparten av dette fallet. I rentemarkedet har styringsrenter over hele verden blitt kuttet til benet og selv Norges Bank har satt styringsrenten til 0 %. Dette drar også ned markedsrenter som 3M Nibor som endte på 0,5 % 30.04 og har siden fortsatt ned til under 0,3%. Lange fastrenter (swaprenter) har også trukket nedover. 10-års swaprente i Norge var ved årsskifte på rundt 2% mens den i dag ligger på rundt 0,75%.

Det er ekstra vanskelig å spå om veien videre i markedet når usikkerheten er så høy som nå. Mest naturlig er det å anta at det verste er bak oss og at investeringsporteføljen kommer til å gi god avkastning fra dagens nivåer. På grunn av fortsatt usikkerhet rundt virusspredning og omfanget av nedstengning av samfunn og økonomi verden rundt burde vi også forvente betydelige svingninger både opp og ned i månedene fremover.

At avkastningen vil svinge har rådmannen varslet om tidligere. Samtidig er det grunn til å tro at porteføljen vi har vil gi avkastning over tid, refererer her til porteføljeanalyse og stresstesten vi tok i begynnelsen av 2015 og i mai 2017. Slik situasjonen er nå, vil rådmannen ikke endre budsjettert avkastning som er på kr 11,9 mnok.

Kommunestyret ble sist orientert om kommunens totale finansportefølje, porteføljeanalyse med stresstest og hovedpunktene i finansreglementet som risikoprofil og vekting mellom aksjer og obligasjoner i kommunestyrets møte 16.05.2017.

4. Dagens portefølje har bred spredning i de ulike aktivaklassene. Den har overvekt i rentepapirer i forhold til aksjer noe som medfører mindre risiko og dermed også mindre avkastning. Det vurderes fortløpende sammen med forvalter om vi skal endre på vektingen i porteføljen. Pr. april 2020 er aksjeandelen på 31 %.
5. Pr 1. tertial 2020 er det ikke gjort uttak av porteføljen.
6. I tillegg til avkastning på finansporteføljen kommer renteinntekter (innskuddsrente bank) på øvrig ledig likviditet. Øvrig likviditet som særvilkårskonto, Husbankmidler, Havnekassen, Mentzonies Velferdsfond og Skattetrekkkonto på til sammen 13,6 mnok er plassert i Gildeskål Sparebank som er kommunens hovedbankforbindelse. Innskuddsrenten var pr 30.04.2020 på 0,43 %.
7. Nåværende finansportefølje er i tråd med vedtatt finansreglement.

Gjeldsforvaltning

1. Pr 1. tertial er det tatt opp to nye lån i 2020. Det er lån til videre utlån (startlån) på kr 5 000 000, og 16 mnok knyttet til investeringsprosjekter. Begge lånene er hjemlet i investeringsbudsjettet med vedtak i kommunestyrets sak 19/20 og 108/19. I kommunestyrets sak 29/20 Revidering av investeringsplan ble det vedtatt opptak av et nytt lån på 15,15 mnok. Dette er foreløpig ikke tatt opp.
2. Det er ikke foretatt nye refinansieringer av eldre lån.
3. Det er ingen lån som forfaller innen 12 måneder.
4. Oversikt over total lånegjeld samt renter følger i tabellen under.

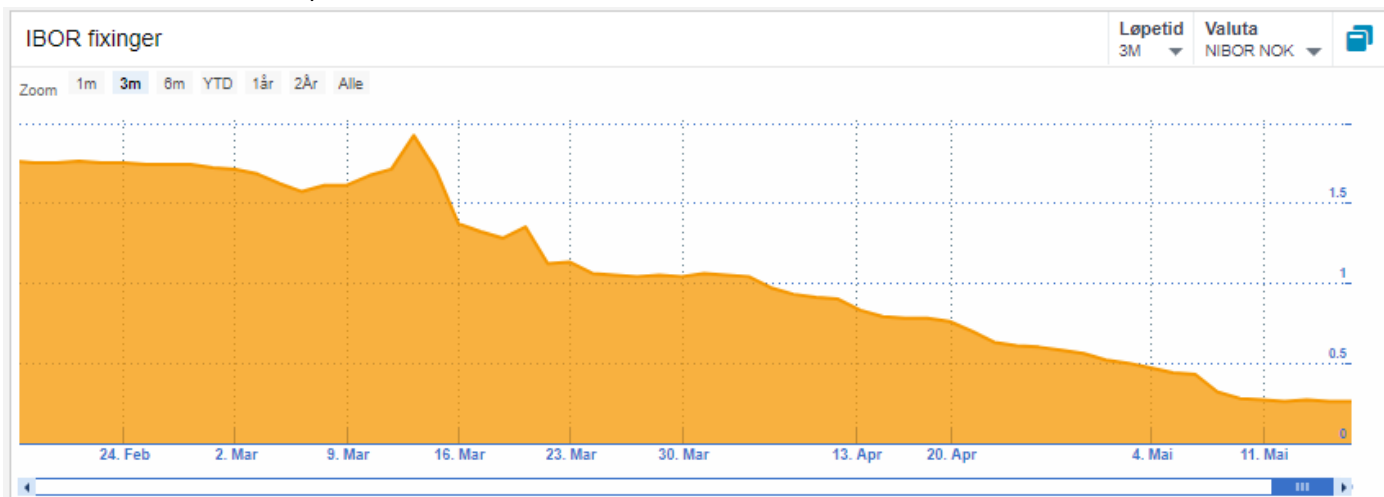
Låneinstitusjon	Lånets formål	Gjeld 30.04	Rente 30.04	Selvfinansierende	Innfrielse år
Kommunalbanken	Investeringer 2020	16 000 000	1,33 %		2040
Kommunalbanken	VA-bygg	7 800 000	0,87 %	100 %	2069
Kommunalbanken	Omsorgsboliger	20 741 630	2,21 %		2069
Kommunalbanken	Investeringer 2018	23 501 390	2,28 %	7 %	2058
Kommunalbanken	Investeringer 2017	11 610 000	1,23 %	22 %	2052
Kommunalbanken	Investeringer 2015	14 200 000	2,35 %	70 %	2035
Kommunalbanken	Hovedplan vann	14 218 080	1,51 %	100 %	2044
Klp	Gibos	51 429 590	1,40 %		2035
Klp	Inndyr skole	46 230 000	1,40 %		2050
Klp	Refinansiering	37 148 507	1,40 %		2039
Klp	Investeringer 2016	16 403 124	1,22 %	45 %	2056
Klp	Investeringer 2019	7 455 625	2,59 %*	47 %	2038
Husbanken	Serielån	42 397 777	2,02 %	100 %	2024-2045
Sum		309 135 723		89 440 702	

*Fastrente til 2029

5. 3 måneders NIBOR var pr 30.04.2020 på 0,5 %. NIBOR-rentene blir ofte regnet som markedets risikofrie rente. Ved utlån legger bankene blant annet på et rentepåslag som

representerer risikoen ved utlån av penger. De rentesatsene Gildeskål kommune har på lånene med flytende renter er innenfor normalen.

I oversikten over er det stor spredning i renten pr 30.04. Det skyldes ulik dato for rentefastsettelse på de forskjellige lånene. Eksempelvis ble renten på lånet i Kommunalbanken for bygging av omsorgsboligene fastsatt 13.03.2020. På det tidspunktet hadde renten et oppsving. Det er allerede varslet at samme lån vil ha 0,7 % rente til høsten. Oversikten under viser utviklingen i 3 måneders NIBOR de siste tre måneder. Pr 15. mai var renten 0,26 %.

I henhold til Finansreglementet punkt 7.7 a skal gjeldsporteføljen ha en fastrenteandel på minimum 25 %. Pr tiden er det ett lån som har fastrenteavtale og det tilsvarer 2,4 % av porteføljen. Det er dermed et avvik sett opp mot finansreglementet. Finansreglementet skal revideres til høsten. Det vil vurderes der om fastrenteandelen bør endres.

Styringsrenten i Norge er renten som bankene får på sine innskudd i Norges Bank opp til et fastsatt beløp – en kvote. Også kalt foliorenten. Norges Bank benytter styringsrenten til å gi rentesignal til aktørene i pengemarkedet.

6. Styringsrenten og forventningene om den framtidige utviklingen i styringsrenten påvirker i første rekke rentene mellom banker og hvilket rentenivå bankene tilbyr på innskudd og utlån til sine kunder. Markedsrentene påvirker i sin tur kronekursen, prisene på verdipapirer, boligprisene og etterspørselen etter lån, forbruk og investeringer.

Styringsrenten fra Norges Bank kan også påvirke forventningene til fremtidig inflasjon og økonomisk utvikling. Endringer i styringsrenten virker med andre ord styrende på mange viktige størrelser i økonomien, derav navnet styringsrente.

Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet besluttet å sette ned styringsrenten til null prosent fra 8. mai 2020. Så lav har styringsrenten aldri vært før. Sentralbanksjef Øystein Olsen signaliserer i pressekonferanse om rentebeslutningen at styringsrenten mest sannsynlig vil bli liggende på dagens nivå en god stund fremover.

Kort fortalt om rentebeslutningen – hovedtrekk fra Norges banks «Pengepolitikk oppdatering mai 2020»:

- Utbruddet av koronaviruset og tiltakene for å bremse smitte har ført til lavere aktivitet. Bedrifter har måttet stenge, og svært mange arbeidstakere har blitt permittert. Det er også mange som står helt uten jobb.
- Også landene rundt oss er sterkt rammet av virusutbruddet. Handelen over landegrensene har bremset brått, og norske bedrifter får solgt færre varer til utlandet.
- Virusutbruddet har ført til at oljeprisen har falt. Lavere oljepris gjør at oljeselskapenes inntekter blir lavere, og at bedrifter som leverer varer og tjenester til oljeselskapene, får færre oppdrag.
- Ikke siden andre verdenskrig har aktiviteten i norsk økonomi falt så kraftig som vi tror den vil gjøre i år.
- Et lavt rentenivå bidrar til at færre mister jobben og reduserer faren for at virusutbruddet gir varig skade på norsk økonomi.
- Vi er uvanlig usikre på utsiktene fremover. Hvordan økonomien utvikler seg, avhenger av hvilke tiltak mot smitte som blir nødvendige, og av om folk endrer vaner etter virusutbruddet.
- Mange av dem som er permittert, får sannsynligvis komme tilbake på jobb ganske snart. Det er likevel en risiko for at noen bedrifter må legge ned, og at en del jobber blir borte for godt.
- Flere enn på lenge står nå uten jobb, og for bedrifter som trenger folk, har det blitt lettere å finne nye ansatte. Virusutbruddet og den lave oljeprisen har dessuten ført til at mange bedrifter tjener mindre enn vanlig. Begge deler gjør at vi tror det blir beskjedne lønnstillegg fremover.
- Vi regner med at prisene kan øke mer enn vanlig det neste året. Det skyldes at kursen på norske kroner har svekket seg.
- Med lav lønnsvekst vil likevel bedriftenes kostnader øke mindre enn vanlig. Vi tror det gjør at prisveksten etter hvert avtar igjen.
- Lavere renter gir lavere kostnader for dem som har lån. Vi tror likevel at mange får mindre å rutte med de nærmeste årene, fordi prisene trolig øker mer enn lønningene.

7. Låneporteføljen er i tråd med vedtatt finansreglement, foruten regel om at fastrenteandel på gjeldsporteføljen skal være på 25 %.

Konklusjon:

Nåværende finansportefølje er i tråd med vedtatt finansreglement.

Låneporteføljen er i tråd med vedtatt finansreglement, foruten regel om at fastrenteandel på gjeldsporteføljen skal være på 25 %.